

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТР ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Кафедра фінансів

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____

д.е.н., проф. Баранова В.Г.

«__» _____ 2015 року

Дипломна робота

за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліст

з теми

**«МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ ТА ЇХ РОЛЬ
У ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ»**

Виконав: студент 6 курсу спеціальності

7.03050801 «Фінанси і кредит»

Кондратович Станіслав Вікторович

Керівник: к.е.н., професор

Дубовик Ольга Юхимівна

Рецензент: зав. відділу ІПРЕЕД НАН України,

д.е.н. Мартієнко А.І.

ОДЕСА - 2015 р

Зміст

Вступ	2
Розділ I. Теоретичні засади місцевого оподаткування	6
1.1. Визначення сутності місцевих податків і зборів	6
1.2. Генезис нормативно-правового забезпечення місцевого оподаткування в Україні	12
1.3. Місцеві податки і збори як джерело фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування	21
Розділ II. Оцінювання формування доходної частини бюджету за рахунок місцевих податків і зборів	31
2.1. Роль місцевих податків і зборів у доходах бюджету	31
2.2. Аналіз надходження місцевих податків і зборів у бюджет м. Одеси	42
2.3. Економіко-математичне моделювання та прогнозування надходження місцевих податків і зборів у бюджет м. Одеси	59
Розділ III. Перспективи розвитку системи місцевого оподаткування	67
3.1. Зарубіжний досвід місцевого оподаткування	67
3.2. Проблемні питання та перспективи розвитку системи місцевих податків і зборів в Україні	76
Висновки	91
Список використаних джерел	96

Вступ

Проблема нестачі фінансових ресурсів в органах місцевого самоврядування та нестабільність їхніх дохідних джерел останнім часом набула загальнодержавного значення. Ні для кого не секрет, що найбільш стабільними доходами є податкові надходження. Закономірність функціонування місцевих фінансів полягає у тому, що основним засобом формування доходів місцевих органів влади є місцеві податки і збори.

Після проголошення незалежності в Україні створюється власна система місцевого оподаткування. Так, зокрема, у Законі “Про місцеве самоврядування в Україні” передбачене право місцевих рад запроваджувати на своїй території місцеві податки і збори. Законодавча ж регламентація порядку справляння місцевих податків і зборів в Україні була проведена разом із прийняттям Декрету Кабінету Міністрів “Про місцеві податки і збори”, Закону України “Про систему оподаткування”, Бюджетного Кодексу та низки інших нормативних документів.

Однак розширення функцій і повноважень органів місцевого самоврядування, яке відбулося протягом останніх років, не супроводжується адекватним збільшенням обсягів фінансових ресурсів, що надходять у їх розпорядження. Незначними залишаються власні доходи і, зокрема, місцеві податки і збори. Перешкодою на шляху розвитку місцевого оподаткування стали нестабільність законодавства, неузгодженість і суперечливість окремих його положень.

Ефективність структурних перетворень та загальний стан розвитку на місцях багато залежать від того, які бюджетні ресурси отримують у своє розпорядження місцеві органи влади та через які фінансові важелі це здійснюватиметься. У зв'язку з цим, пошук форм і методів зміцнення фінансів місцевих органів влади в Україні є актуальним завданням. Потребує розв'язання проблема створення соціально-економічних умов і правових основ для того, щоб місцеві органи влади мали достатні кошти для виконання своїх функцій і повноважень. Основним джерелом таких коштів мають стати місцеві податки і збори.

Адже вся система фінансування виробничої і соціальної інфраструктури, підготовки та перепідготовки робочої сили, комунально-побутового обслуговування населення, здійснення заходів по благоустрою, забезпечення санітарного та екологічно чистого навколишнього середовища та ряду інших заходів, здійснюється через місцеві органи влади. Саме місцеві податки і збори повинні становити основну доходну статтю бюджетів територіальних громад міст, селищ, сіл та їх об'єднань і направлятися на підтримку та розвиток місцевої інфраструктури. Діюча система оподаткування не дозволяє розв'язати такі проблеми, що вимагає необхідності її реформування.

Проблематика місцевого оподаткування займає важливе місце в дослідженнях як зарубіжних, так і вітчизняних вчених. Але, варто відзначити, що не дивлячись на актуальність, тема місцевого оподаткування не знайшла достатнього висвітлення в економічній та правовій літературі. Частково проблеми, пов'язані із механізмом справляння місцевих податків і зборів, розглядались у працях вчених-економістів Алексєєва І.В., Барановського О.І., Біленчука П.Д., Буковинського С.А., Василика О.Д., Вишневського В.П., Геєця В.М., Данілова О.Д., Кириленко О.П., Козоріз М.А., Кравченка В.І., Крупки М.І., Кульчицького М.І., Кучерявенко Н.П., Луніної І.О., Огонь Ц.Г., Опаріна В.М., Павлюка К.В., Пасічника Ю.В., Петренко Ю.В., Тарангул Л.Л., Чугунова І.Я., Юрія С.І. та ін.

Метою дипломної роботи є дослідження законодавчої бази зі стягнення місцевих податків і зборів, аналіз сучасного стану формування місцевих бюджетів за їх рахунок та визначення напрямків реформування системи місцевого оподаткування з ціллю надання цим платежам більш значимої ролі у формування доходів місцевих бюджетів.

Об'єктом дослідження є існуюча в Україні система місцевого оподаткування.

Предметом дослідження є суспільні відносини, що виникають з приводу нарахування та сплати місцевих податків і зборів.

Завданнями, які має вирішити дипломна робота, є:

- Дослідження сутності та ролі місцевих податків і зборів у світовій практиці оподаткування;
- Вивчення іноземного досвіду щодо стягнення місцевих податків і зборів;
- Розгляд законодавчої бази України зі стягнення місцевих податків і зборів;
- Аналіз формування доходної частини зведеного та місцевих бюджетів, а також бюджету м. Одеси;
- Дослідження основних змін законодавчої бази зі стягнення місцевих податків і зборів, які відбулися останнім часом;
- Визначення основних шляхів реформування системи місцевого оподаткування в Україні.

У процесі дослідження використовувалися методи аналізу і синтезу, індукції і дедукції, статистичної обробки інформації, угруповань, історичний та логічний. Ретроспективний аспект розвитку системи місцевого оподаткування здійснений із застосуванням методу порівняльного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду.

Інформаційну базу дослідження складають законодавчі та нормативно-правові акти з питань бюджету та оподаткування: звітні дані Міністерства фінансів України, Державного казначейства України, Державної фіскальної служби України, статистичні матеріали Державного комітету статистики України, періодичні видання, спеціальна література в галузі фінансів, статистичні матеріали, а також Інтернет-ресурси.

Розділ I. Теоретичні засади місцевого оподаткування

1.1. Визначення сутності місцевих податків і зборів

Інститут місцевих податків і зборів є ключовим у формуванні доходів місцевих органів влади в більшості розвинутих зарубіжних країн. Закономірність

Висновки

Становлення оподаткування як цілісної системи - результат його тривалої еволюції від розрізнених, невпорядкованих форм до забезпечення їх узгодженості, сумісності, відповідності одна одній і системі в цілому. На сучасному етапі розвитку оподаткування є однією з найскладніших проблем кожної з країн і потребує постійного вдосконалення. Діюча система оподаткування в Україні характеризується слабкістю доходної бази місцевих бюджетів, а також наявністю суттєвих проблем, найголовнішою причиною яких стала недосконалість законодавства у сфері місцевого оподаткування.

Взагалі теорія місцевого оподаткування має досить тривалу історію формування. В Україні історія запровадження місцевих податків починається ще від часів Київської Русі, а процес становлення місцевих податків і зборів як інституту місцевих фінансів розпочався лише після 1990 р. із здобуттям Україною незалежності. До певного часу в Україні не було чіткої законодавчої визначеності місцевих податків і зборів. Так до 01.01. 2011 р. в Україні перелік місцевих податків і зборів визначався Законом України «Про систему оподаткування», а порядок їх справляння – Декретом Кабінету Міністрів України «Про місцеві податки і збори», а також низкою інших нормативно-правових документів. Новим етапом для системи місцевого оподаткування стало прийняття Податкового кодексу України. У зв'язку з цим суттєвих змін зазнала структура місцевих податків і зборів, а саме відбулося їх скорочення з 14-ти до 4-х на сьогоднішній день: 1) податок на майно; 2) єдиний податок; 3) збір за місця для паркування транспортних засобів; 4) туристичний збір.

Однак система формування доходів місцевих бюджетів досі ще не дає змоги забезпечити належну відповідальність органів місцевого самоврядування перед населенням, що викликано існуванням ряду проблем у сфері формування місцевих податків і зборів, найбільш гострими з яких на сьогодні залишаються: високий рівень централізації бюджетних ресурсів, низький рівень власних доходів та значна частка трансфертів у доходах

місцевих бюджетів.

Тому, щоб більш конкретно оцінити проблеми, недоліки та перспективи розвитку місцевого оподаткування, доцільним є, в першу чергу, проаналізувати динаміку частки доходів у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у доходах Зведеного бюджету за останні роки. Так, наведені дані свідчать про позитивну динаміку надходжень від місцевих бюджетів, проте їх частка у структурі доходів Зведеного бюджету є надзвичайно низькою, що свідчить про високу залежність ресурсів місцевої влади від державних коштів і про їх низьку автономію.

Тенденція до збільшення частки доходів місцевих бюджетів у структурі доходів Зведеного бюджету за останні роки спричинена підвищенням обсягів надходжень від місцевих податків і зборів.

Особливу увагу заслуговує частка місцевих податків і зборів як у доходах місцевих бюджетів, так і у податкових надходженнях. Відтак, провідне значення у доходах місцевих бюджетів в Україні мають загальнодержавні джерела надходжень, а саме податок на доходи фізичних осіб та плата за землю. Актуальними проблемами формування дохідної частини місцевих бюджетів України залишаються також і слабка власна фінансова база та значна залежність від офіційних трансфертів, що надаються з Державного бюджету України, внаслідок чого, знижується зацікавленість місцевої влади у додатковому залученні коштів від справляння місцевих податків та зборів.

Якщо розглядати структуру місцевих податків і зборів у розрізі кожного платежу, то варто відмітити, що протягом 2009-2010 років найбільшу частку у доходах місцевих бюджетів займав ринковий збір. Як бачимо, такі збори як збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг, збір за право використання місцевої символіки та інші збори займають найменшу частку у структурі податкових надходжень, тобто вони практично не виконували фіскальної функції і мали низьку економічну ефективність.

Починаючи з 2011 року найвагомішим серед місцевих податків і зборів є єдиний податок. Зазначимо, що таке зростання відбулося, в основному, через збільшення кількості платників податку-фізичних осіб та суб'єктів малого підприємництва.

За оцінками експертів Асоціації міст України приблизний розмір надходжень від податку на нерухомість прогнозувався в сумі 170 млн. грн. на рік, однак за 2013-2014 рр. сума надходжень від цього податку була незначною через гальмування його введення.

Щодо перспективи збільшення надходжень від таких місцевих зборів, як збір за місця для паркування транспортних засобів та туристичний збір, можна зазначити, що вони не здатні в повній мірі наповнювати місцевий бюджет.

У дипломній роботі було проаналізовано формування бюджету м. Одеси за рахунок місцевих податків і зборів. Ми бачимо, що питома вага місцевих податків у доходах бюджету зростає.

Якщо розглядати структуру місцевих податків і зборів м. Одеси у розрізі кожного платежу, то можна побачити, що до бюджету міста Одеси за 2009-2010 р.р. сплачувалось дев'ять місцевих податків і зборів та лише три з них заслуговували на увагу (збір за парковку, ринковий збір і комунальний податок).

Найбільша частка у структурі місцевих податків та зборів в бюджеті м. Одеса за останні роки належить єдиному податку.

Формування доходної бази бюджетів усіх рівнів перебуває від впливом макроекономічних чинників і залежить від загальної економічної ситуації. Так з підвищенням привабливості регіонів для інвесторів, зростанням обсягів доходів населення та валового регіонального продукту (ВРП) (як показників, що мають найбільший вплив) місцеве оподаткування буде забезпечувати власні фінансові надходження місцевих органів влади для соціального та економічного розвитку територій. Наглядним прикладом цього стала побудова економіко-математичних моделей, за допомогою яких було визначено

прогнозі значення обсягу надходжень місцевих податків і зборів до бюджету м. Одеси за 2015р.

Відзначимо, що прогнозне значення надходжень на 2015 рік із 95% надійністю попадає до інтервалу від -6768 тис. грн (песимістичний прогноз) до 131528 тис.грн (оптимістичний прогноз), тобто, прогноз поганий. Це пов'язано з тим, що побудована модель пояснює лише близько 54,3% варіації показника, а на 45,7% його зміни впливають випадкові фактори, які не враховуються в моделі.

Основними джерелами доходів місцевих бюджетів, звісно, мають бути місцеві податки і збори. В зв'язку з цим, аналіз використання податків для формування дохідної частини місцевих бюджетів у зарубіжних країнах є необхідним для сучасної України. Відтак у світовій практиці місцеві податки та збори є основою дохідної частини місцевих бюджетів більшості держав: у США за рахунок місцевих податків забезпечується 66 % доходів місцевих бюджетів, у Великобританії – 37 %, Франції – 48 %, Японії – 55 % тощо.

Найефективнішим на місцевому рівні в іноземних країнах вважається податок на нерухоме майно, який сплачується як фізичними особами, так і юридичними і нараховується відповідно до оціночної вартості об'єкта нерухомості. При цьому також враховується місце розташування об'єкта нерухомості або його корисна площа. В Україні ж величина податку на нерухоме майно залежить від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законодавством на 1 січня звітного року.

Таким чином, діючи на сьогодні в Україні система місцевих податків і зборів потребує постійного удосконалення. Тому для підвищення обсягу доходів місцевих бюджетів за рахунок власних джерел, можна запропонувати наступні напрямки вдосконалення системи місцевого оподаткування:

- віднесення податку на доходи фізичних осіб до складу місцевих податків;

- запровадження ефективної системи оцінювання об'єктів нерухомості з урахуванням зарубіжного досвіду оподаткування при сплаті податку на нерухомість, відмінну від земельної ділянки, а також використання прогресивної ставки цього податку пропорційно зростанню ринкової вартості житла;
- повернення до переліку місцевих платежів ринкового збору та податку на рекламу як ефективних інструментів зростання фінансової бази власних доходів місцевих бюджетів;
- прорахувати можливості зменшення частки трансфертів і збільшення частки цільових субвенцій у трансфертах з Державного бюджету України;
- розширення переліку місцевих податків і зборів, які відображають політику органів місцевого самоврядування в галузі зайнятості, соціального захисту населення, захисту навколишнього середовища (наприклад, збори на прибирання й освітлення вулиць; збори на впорядкування парків, зон відпочинку, кладовищ; місцеві екологічні податки за забруднення повітря, водоймищ, лісів та інших природних ресурсів тощо).

А основою для перспективного розвитку системи місцевого оподаткування в Україні, на мою думку, стане дотримання таких критеріїв, як ефективність, справедливість, користування благами, прив'язаність податків до місцевих видатків, гнучкість.

Реалізація цих пропозицій у майбутньому призведе до зміцнення доходної бази бюджетів органів місцевого самоврядування.

Список використаних джерел

1. Азарян А.А. «Податок на нерухомість як один з інструментів бюджетно-податкової політики України». / А.А. Азарян, І.С. Турбоба // Сталий розвиток економіки. Міжнародний науково-виробничий журнал. – 2013. – № 3 (20). – С. 371-372.
2. Андрейченко О. Нові підходи до формування дохідної бази місцевих бюджетів / О. Андрейченко // Економіст - 2012. - № 11. - С. 38-40.
3. Андрущенко В.Л. «Фінансова думка Заходу в ХХ столітті (Теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів)» / Економіка і прогнозування – 2015. – № 10-С. 35.
4. Бадила М. П. «Фінансове забезпечення місцевих бюджетів: сучасний стан та перспективи вдосконалення» // Формування ринкових відносин в Україні.- 2013.- № 8 – С.35-39.
5. Бартчук Ю.А. «Шляхи реформування системи місцевого оподаткування в Україні» / Ю.А. Бартчук // Актуальні проблеми державного управління в системі соціального та економічного розвитку українського суспільства. Збірник наукових праць. – 2012. – №1(4). – С. 82.
6. Белкіна Є. О. «Проблеми і перспективи розвитку оподаткування в Україні». / Є. О. Белкіна// Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ. – 2013. – № 5. – С. 205-206.
7. Білецька Г. М., Кармаліта М. В. Куц М. О. «Гармонізація податкового законодавства: українські реалії : монографія». – К.: Алерта, 2012. – С.122.
8. Бондаренко Д. П. «Місцеві податки та збори у контексті Податкового кодексу України: теоретико-порівняльний аспект» / Д. П. Бондаренко. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://elkniga.info>.
9. Боронос В.Г. «Проблеми фінансового забезпечення розвитку місцевих бюджетів» / В.Г. Боронос, Н.В. Остріщенко// Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції,

присвяченої пам'яті проф. О.Ф. Балацького/ За заг. ред. О.В. Прокопенко. – Суми: СумДУ, 2013. – Т. 2. – С. 35–37.

10. Борох Н.М. «Шляхи вдосконалення механізму поповнення дохідної частини місцевих бюджетів України в кризовий період економіки» / Н. Борох// Бізнес-інформ. – 2013. – №6. – С. 55–56.

11. Булій Н.О. «Проблеми забезпечення фінансової самостійності місцевих бюджетів України» / Н.О. Булій. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rusnauka.com/2013.doc.htm>.

12. Бюджетна система : підруч. / за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.: Центр учбов. літератури ; Тернопіль : Екон. думка, 2012. – С.71.

13. Бюджетна система: Навч. посібник. / за заг. ред Баранової В.Г. – Одеса: вид-во Бартенєва, 2014. – 392 с.

14. Бюджетний кодекс України: редакція від 11. 08. 2013 р. - [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

15. Бюджетний моніторинг: аналіз виконання бюджету за 2013 рік. Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.ibser.org.ua.

16. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2014 рік. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ibser.org.ua/ukr.pdf>.

17. Васютинська Л.А., Чорноус М. В. «Місцеві бюджети України: проблеми та напрями реформування» / Л.А. Васютинська, М. В. Чорноус // Збірник тез наукових робіт учасників науково-практичної конференції «Стратегія реформування» Фінансової системи України. 21-22 квітня 2014р. – С. 120.

18. Вишневецький В. «Місцеві податки і збори у ринковій економіці»// Вишневецький В. // Фінанси України. – 2012. – №1. – С. 11–20.

19. Войтович Т.Б. «Основні проблеми формування доходів місцевих бюджетів в Україні». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

20. Волохова І.С. «Місцеві фінанси та перспективи поглиблення фінансової децентралізації в Україні». - [Монографія] / І.С. Волохова. – Одеса: Атлант, 2014. – С.354.

21. Волохова М.П. «Сучасний стан та напрями вдосконалення справляння місцевих податків і зборів України» / М.П. Волохова // Економічні інновації. – Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. – Збірник наукових праць, вип.55, 2014. – С.352.

22. Гвазава Н. «Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини в зарубіжних країнах» / Н. Гвазава // Д-ва і рег-ни. – 2012. – №3(39). – С. 108-113.

23. Глуха В.В. «Підвищення ролі місцевих бюджетів у регіональних інвестиційних процесах» / В.В. Глуха// Держава та регіони. – 2012. – №2. – С. 150–151.

24. Гнип І. П. «Перспективи розвитку системи місцевих податків і зборів в Україні» / І. П. Гнип. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://libfor.com>

25. Гришук А.М. «Управління змінами у процесі реформування податкової системи України». / Гришук А.М., Дубинецька П.П. //Вісник Національного університету «Львівська політехніка». - 2013. -№769. - С. 351.

26. Даценко Г.В., Шафієва С.Г. «Податкове регулювання економічних процесів в Україні». - [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.rusnauka.com/2013/htm.

27. Декрет Кабінету Міністрів України «Про місцеві податки і збори» від 20.05.1993 № 56-93. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/56-93>.

28. Деркач М.І. «Фіскальна децентралізація як фактор забезпечення сталого розвитку України». / М.І. Деркач // Фінанси України. – Вип. 2 – 2012. – С.56-63.

29. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» №10, 2014. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

30. Європейська хартія місцевого самоврядування, ратифікована Законом України № 52/97-ВР від 15.07. 1997 року. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://realtymagazine.com.ua>.

31. «Єдиний податок : в 2015 році по новому». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://minfin.com.ua/taxes/-/accent_ediniy.html.

32. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.

33. Закон України «Про систему оподаткування» у редакції від 18 лютого 1997 р. за №77/97-ВР. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/77/97-вр>.

34. Заякова М.С. «Проблеми формування надходжень до місцевих бюджетів / М.С. Заякова. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com/2013.doc.htm>.

35. «Звіт департаменту економічного розвитку Одеської міської ради про результати діяльності за 2013 рік». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://omr.gov.ua/ru/58086>.

36. Ільяшенко В. А. «Бюджетне фінансування органів місцевого самоврядування України» / В. А. Ільяшенко // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2013. – № 4. – С. 117-118.

37. Казюк Я.М. «Сучасний стан і шляхи вдосконалення механізмів надходжень місцевих податків і зборів» / Я.М. Казюк// Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. – Х.: Вид-во Хар РІ НАДУ«Магістр», 2012. – Вип. 3 (38) – С.48.

38. Каспрук А.Ю. «Доходи місцевих бюджетів: проблеми забезпечення та резерви збільшення» / А. Ю. Каспрук // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. - 2012. - Вип. 9(2). - С. 66.

39. Катасонова О. М. «Актуальні проблеми формування доходної бази місцевих бюджетів» / О. М. Катасонова // Економічний простір. – 2015. – № 12. – С. 114.

40. Квасницька, Р. С. «Місцеві бюджети в економічній системі держави» / Р. С. Квасницька, А.В. Ординська // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки, №4/2013. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://intkonf.org/kandidatk-vasnitska-rs-ordinska-av>.

41. Конституція України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. (зі змінами та доповненнями). - [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.rada.gov.ua.

42. Крайник О. «Сучасний стан та перспективи удосконалення системи оподаткування в Україні». / О. Крайник, Н. Процак // Збірник наукових праць / Ефективність державного управління. – 2013. – Вип. 36 – С.129.

43. Кучабський О., Гончаренко М. «Розвиток системи місцевого оподаткування в Україні». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kbuara.kharkov.ua.pdf.

44. Кушнірчук Ю. М. «Еволюційний шлях розвитку податкової системи України». / Ю. М. Кушнірчук// Львівський ДУВС. – 2012. – С. 249-253.

45. Лазур С. «Реформування податкової системи в парадигмі сталого розвитку» // Збірник наукових праць «Ефективність державного управління». - 2013. - вип.34. - С.333-335.

46. Макогон В. «Методологічні аспекти формування доходів місцевих бюджетів» / Макогон В. - 19.04.2013. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua>.

47. Мартинюк І.В. «Критерії побудови податкової політики, спрямовані на стійкий еколого-економічний розвиток країни». / І.В. Мартинюк // Економічний простір: Збірник наукових праць. - №70. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2013. – С. 284 – 287.

48. Марчук Л. «Напрями вдосконалення здійснення видатків місцевих бюджетів» / Людмила Марчук. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://naub.oa.edu.ua/2013/napryamy-vdoskonalennya-zmistsevyh-byudzhativ>.

49. Наджафов І. «Финансовая независимость местных органов власти Украины» / И. Наджафов // 3б. наук. пр.: Економ. простір. – 2015. – № 67. – С. 179-187.

50. Непочатенко О. О. «Пряме оподаткування суб'єктів малого підприємництва» / О. О. Непочатенко, П. М. Боровик, Б. С. Гузар // Облік і фінанси (Accounting and Finance). – 2013. – № 3(61) – С. 81-82.

51. Ніколаєва О. М. «Місцеві фінанси: навч. Посібник» / О. М. Ніколаєва, А. С. Маглаперідзе – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – С. 245-246.

52. Ніколаєва О.М «Місцеві податки і збори в світлі прийняття Податкового кодексу України». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua>.

53. Офіційна інтернет - сторінка Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.dkrp.gov.ua>.

54. Офіційна інтернет - сторінка Міністерства доходів і зборів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://minrd.gov.ua>.

55. Офіційний веб-портал Одеської міської влади. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.odessa.ua>.

56. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://sta-sumy.gov.ua>.

57. Офіційний сайт державного комітету статистики України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: ukrstat.gov.ua.

58. Офіційний сайт Державної казначейської служби України - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>.

59. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. - [Електронний ресурс]. -Режим доступу: <http://minfin.com.ua>.

60. Павлюк К. В. «Формування доходів місцевих бюджетів» // Фінанси України. - 2012. - № 4. - С. 24- 37.

61. Павлюк К. В. «Оцінка стану міжбюджетних відносин в Україні» / К. В. Павлюк, О. Б. Федорчук // Наука й економіка. – 2013. – № 2(30). – С. 62-64.

62. Податкова система: Навч. посібник / за заг. ред. Баранової В.Г. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.

63. Податковий кодекс України (із змінами, внесеними згідно із законом № 767-VII від 23.02.2014 р.). – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

64. «Пояснювальна записка до бюджету міста Одеси на 2014-2016 рр.». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lit.govuadocs.com.ua/docs/index.html>

65. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2015 році: Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К.: НІСД, 2015. – С.376 .

66. Проект податкової реформи Міністерства фінансів України 2015 р. – Електронний ресурс: <http://fakty.ictv.ua/ua/index/read-news/id/1568716>.

67. Проект «Популярна економіка: ціна держави». - (№24) 1 вересня 2014 року. - Бюджетний літопис: 2 квартал 2014 року. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.case-ukraine.com.ua/sites/2014.pdf>.

68. Прядко В. В. «Проблеми формування дохідної частини місцевих бюджетів та шляхи їх розв'язання». // Науковий вісник Буковинської державної фінансової академії. Збірник наукових праць № 1 (18), 2012 р. – С.6-12.

69. Рейтинговий звіт «Регіони та міста. Місто Одеса. Дата присвоєння - 13.05.2014 рік». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukra.com.ua.

70. Реформування системи сплати податків та зборів з урахуванням міжнародного досвіду: зб. наук. праць за матер. наук.-практ. круглого столу, 5 жовтня 2012 року. – К.: Алерта, 2012. – С.161.

71. Семенова К.О., Сидоренко О.О. «Проблеми та перспективи формування місцевих бюджетів в Україні». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com/NMIW>.

72. Сенюк Г. «Світовий досвід формування доходів місцевих бюджетів» / Г. Сенюк // Акт. проблеми держ. управл., педагог та психол. – 2013. – №2(5). – С. 143-148.

73. Скиба Л. «Доходи місцевих бюджетів у забезпеченні повноважень органів місцевого самоврядування» / Л. Скиба // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. – 2012. - № 17. - С. 128-133.

74. Соловей М. М. «Перспективи вдосконалення системи місцевого оподаткування в Україні» / М. М. Соловей, Ю. В. Ходирєва. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.taxation.lg.ua>.

75. «Стан та перспективи бюджетного забезпечення територіальних громад у 2013-2014 роках». - Засідання фінансистів міст України Асоціації міст України. - [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/sites>.

76. Статистичний щорічник України за 2012 рік. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://library.oseu.edu.ua>.

77. Стефанчук Р. «Зарубіжний досвід формування та функціонування місцевих бюджетів» / Р. Стефанчук, О. Музика-Стефанчук // Проблеми правознавства та правоохорн. д-ті. – 2012. – №1. – С. 132-135.

78. Сукрушева Г.О. «Місцеві бюджети як основна ланка місцевих фінансів України» / Г.О. Сукрушева// Комунальне господарство міст. Серія «Економічні науки». – 2012. – №2. – С. 220.

79. Терлецький А.І. «Механізм вдосконалення формування доходів місцевих бюджетів». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

80. Тимченко Л.Д. «Особливості формування податкових систем у країнах Центральної та Східної Європи» / Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – 2013. – №2 (41). – С. 230-236.

81. Ткаченко В.В. «Міжнародна практика оподаткування». / В. В. Ткаченко// Сталий розвиток економіки: всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2012. - № 6. – С. 296-297.

82. Тулай О. І. «Зарубіжний досвід функціонування місцевих бюджетів та можливість його імплементації у вітчизняну практику». / О.І.Тулай. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.crimea.edu.pdf>.

83. Хілобок Ю. А. Шляхи зміцнення дохідної частини місцевих бюджетів // Фінанси України. – 2012. № 7 –С.84-85.

84. Хімченко С.М. «Джерела збільшення доходів місцевих бюджетів» / С.М. Хімченко. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sevntu.com.ua>.

85. Хмеленко І.В. «Напрямки вдосконалення механізму поповнення Державного та місцевого бюджетів у сфері податкової політики України» / І.В. Хмеленко // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2013. – № 16 (205). – С. 71.

86. Шаталов С.Д., «Податкова реформа, як важливий чинник економічного зростання» / С.Д. Шаталов // Фінанси. – 2012р. - С. 123.

87. Швець В.Я. «Нагальні проблеми місцевих бюджетів та шляхи їх подолання: погляд практика». // Регіональна економіка. - 2015. - № 3. - С. 192-195.